

VLAAMS PARLEMENT

ZITTING 1995-1996

11 MAART 1996

VOORSTEL VAN DECREET

— van de heren Jef Sleenckx, Robert Voorhamme en Carlos Lisabeth —

houdende erkenning en subsidiëring van de invoegbedrijven

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Het aantal werklozen groeit gestadig in Vlaanderen. En hoewel de scholing van de werklozen nog nooit zo hoog geweest is als nu, worden door het beperkte arbeidsaanbod de wervingscriteria steeds hoger. Daardoor wordt de toegang tot de arbeidsmarkt voor werklozen met beperkte kwalificaties en mogelijkheden hoe langer hoe moeilijker.

Gelet op artikel 23 van de Grondwet houdende het recht op arbeid en het decreet van 31 maart 1993 houdende vaststelling van het Charter van de Werkzoekende heeft de overheid de plicht om ten aanzien van alle werklozen, dus ook de niet onmiddellijk bemiddelbare, maximale werkgelegenheidsmogelijkheden te creëren. Met dat oogmerk zijn nieuwe en adequate beleidsmaatregelen vereist zoals inzake invoegbedrijven, ook wel sociale-economiebedrijven genoemd. Deze bedrijven en de sociale werkplaatsen zijn complementair.

De sociale werkplaatsen richten zich tot werklozen die op de reguliere arbeidsmarkt nauwelijks nog kans maken. Het gaat hier om organisaties die die categorie van werklozen aan werk helpen van wie het intrinsieke rendement zo laag ligt dat ze onmogelijk kunnen doorstromen. Gezien de doelgroep kunnen die organisaties niet economisch levensvatbaar worden, wat een permanente overheidsondersteuning vereist.

De invoeg- of de sociale economiebedrijven, richten zich tot werklozen die niet onmiddellijk op de reguliere arbeidsmarkt terecht kunnen, maar toch voldoende intrinsieke potentialiteit bezitten om op korte termijn in een aangepaste reguliere arbeidsmarktsituatie te kunnen functioneren. Vanwege de tijdelijke overheidsondersteuning in de aanvangspe-

riode, moet concurrentievervalsing ten aanzien van bedrijven op de reguliere markt vermeden worden. Sociale-economie-bedrijven of invoegbedrijven ontwikkelen dan ook bij voorkeur activiteiten die, vanwege de geringe winstmogelijkheden, nog niet op de vrije markt bestaan. Na verloop van tijd moeten die bedrijven wel minimaal zelfbedruipend worden en overgaan naar het reguliere economische circuit. Dat geeft de werklozen die in dergelijke bedrijven aan werk geholpen worden, meteen een lange-termijnperspectief.

Sociale economie vormt dus feitelijk een verruiming van het reguliere circuit binnen een zeker termijnperspectief. De betrokken bedrijven bezitten een potentialiteit aan financiële en economische onafhankelijkheid. Maar net zoals bij sociale werkplaatsen primeert ook hier de maatschappelijke winst op de economische winst. Als doelgroep wordt dus gekozen voor werklozen die niet onmiddellijk bemiddelbaar zijn, maar die evenwel, na een aanpassingsperiode, kunnen functioneren binnen een gewone bedrijfseconomische setting.

Commentaar bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 2

Hierin worden, omwille van de begrijpelijkheid en transparantie van het decreet, de meest voorkomende begrippen gedefinieerd : invoegbedrijven, sociale economie, Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB), Samenwerkingsverband Sociale Economie en Erkeningscommissie Invoegbedrijven.

Artikel 3

Dit artikel bepaalt welke organisaties als invoegbedrijf erkend kunnen worden. In de eerste paragraaf worden een aantal criteria opgesomd waaraan een invoegbedrijf moet voldoen.

Voor een verdere precisering van die criteria kan de Vlaamse regering, krachtens de bepaling van paragraaf twee, nadere regelen vaststellen.

Artikel 4

In dit artikel wordt de doelgroep van de invoegbedrijven omschreven.

De eerste paragraaf omschrijft het personele toepassingsgebied waarbij verwezen wordt naar enerzijds de graad van bemiddelbaarheid van de doelgroep en anderzijds de mogelijkheden die die groep bezit om op termijn opnieuw een volledige rentabiliteit te bereiken. De betrokken personen moeten minimum één jaar ingeschreven zijn als werkzoekende.

Krachtens het bepaalde in de tweede paragraaf kan de Vlaamse regering nadere criteria vaststellen om de doelgroep te omschrijven.

Artikel 5

Hierin wordt een kwalitatief doelgroepelement toegevoegd dat tevens als toetsingselement gebruikt kan worden. Het moet gaan om personen voor wie een individueel inschakelingstraject georganiseerd wordt door of in samenwerking met de VDAB.

Artikel 6

Er wordt een erkenningsregeling voor de invoegbedrijven ingevoerd. Die regeling neemt de principes en procedures over die ook gelden in andere erkenningsregelingen zoals die met betrekking tot de uitzendbureaus, outplacement-, wervings- en selectiebureaus en particuliere bemiddelingsbureaus.

Artikel 7

Zoals bij andere erkenningsregelingen, wordt ook hier in een intrekking- en schorsingsmogelijkheid voorzien.

Artikel 8

Binnen de Sociaal Economische Raad van Vlaanderen wordt een specifieke erkenningscommissie opgericht. De Raad heeft reeds heel wat ervaring met dergelijke commissies opgebouwd, ter uitvoering van het decreet van 6 maart 1991 houdende de regeling tot erkenning van de uitzendbureaus in het Vlaamse Gewest, van het decreet van 3 maart 1993 houdende regeling tot erkenning van de outplacement-, wervings- en selectiebureaus in het Vlaamse Gewest en van het decreet van 19 april 1995 tot regeling van de arbeidsbemiddeling tegen betaling in het Vlaamse Gewest.

De taak, samenstelling en werking van deze commissie komen grosso modo overeen met voormelde decretale regelingen.

Artikel 9

Hierin wordt de subsidiëringsregeling vastgesteld. In een eerste paragraaf wordt de subsidiëringsregeling vastgelegd bestaande uit een tegemoetkoming in de loonkosten en een waarborgregeling. De subsidiëring van de loonkosten wordt forfaitair en degressief bepaald. Het rendement van de werknemers moet immers progressief toenemen.

Paragrafen twee en drie behandelen de subsidiëringsregeling die van toepassing is op wegvallende of bijkomende personeelsleden in de loop van de erkenningsperiode.

Artikel 10

Dit artikel bepaalt de economische ondersteuning waarop invoegbedrijven recht hebben. Die ondersteuning draait rond het Samenwerkingsverband Sociale Economie, een netwerk van alternatieve financieringsfondsen. Vanwege hun specifieke bedrijfscultuur waarbij mens en arbeid voorrang hebben op kapitaal, is een specifieke fondsenwerving noodzakelijk. Ook op het vlak van opleiding en begeleiding hebben invoegbedrijven recht op extra ondersteuning.

Aangezien het risico dat het "Samenwerkingsverband Sociale Economie" loopt, groter is dan op de reguliere markt,

wordt een bijkomende garantie verstrekt vanuit het Vlaams Waarborgfonds.

Artikel 11

Dit artikel wijst de bevoegde toezichthoudende ambtenaren aan.

Artikel 12

Dit artikel beschrijft de mogelijkheden van optreden van de toezichthoudende ambtenaren.

Artikel 13

Dit artikel betreft het politionele optreden van de betrokken ambtenaren.

Artikel 14

Dit artikel vermeldt de datum van inwerkingtreding.

Jef SLEECKX

Robert VOORHAMME

Carlos LISABETH

VOORSTEL VAN DECREET

HOOFDSTUK I

Inleidende bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

In dit decreet wordt verstaan onder :

1° invoegbedrijven : bedrijven die activiteiten uitoefenen die nog niet door de marktsector worden uitgevoerd, maar die een potentiële rentabiliteit bezitten en beantwoorden aan de voorwaarden, bedoeld in artikel 3 ;

2° sociale economie : de sector die de sub 1° vermelde bedrijven omvat ;

3° Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding : de instelling opgericht bij het decreet van 20 maart 1984 houdende oprichting van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling, aangevuld bij het decreet van 20 maart 1984 houdende uitbreiding van de bevoegdheden van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling ;

4° Samenwerkingsverband Sociale Economie : het samenwerkingsverband van fondsen die in de sector van de sociale economie werkzaam zijn, zoals bepaald in artikel 10 ;

5° Erkenningscommissie Invoegbedrijven : de commissie ingesteld bij artikel 8 van dit decreet.

HOOFDSTUK II

Algemene beginselen

Artikel 3

§ 1. Invoegbedrijven moeten aan de volgende voorwaarden voldoen :

1° regelmatig opgericht zijn in de vorm van een handelsvennootschap ;

2° in het statuut bepalingen opnemen met betrekking tot :

a) de ontvangst en de begeleiding van de werknemers ;

b) het democratisch medezeggenschap van de werknemers ;

c) de gerichtheid op duurzame ontwikkelingsprocessen die een maatschappelijke meerwaarde hebben ;

d) de gerichtheid op dienstverlening aan de gemeenschap ;

e) de bedrijfscultuur ;

3° een minimum aantal doelgroepwerknemers, zoals bepaald in artikel 4, werk geven ;

4° een voldoende potentiële rentabiliteit kunnen aantonen om op termijn te kunnen overgaan naar de marktsector ;

5° een minimaal aantal potentiële klanten kunnen aantonen.

§ 2. De Vlaamse regering bepaalt de nadere criteria met betrekking tot de omschrijving van invoegbedrijven, zoals bepaald in § 1.

Artikel 4

§ 1. In een invoegbedrijf kunnen als doelgroepwerknemers worden opgenomen de personen die niet rechtstreeks bemiddelbaar zijn op de reguliere arbeidsmarkt maar wel een voldoende potentieel aan rendement bezitten.

De in het eerste lid bedoelde personen moeten minstens één jaar ingeschreven zijn als werkzoekende bij de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding.

§ 2. De Vlaamse regering bepaalt de nadere criteria met betrekking tot de omschrijving van de doelgroepwerknemers, zoals bepaald in § 1.

Artikel 5

De toeleiding naar een invoegbedrijf dient deel uit te maken van het individuele inschakelingstraject van de personen, bedoeld in artikel 4, § 1.

Dit inschakelingstraject wordt georganiseerd of erkend door de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding.

HOOFDSTUK III

Erkenning

Artikel 6

§ 1. De bedrijven, bedoeld in artikel 3, die aanspraak willen maken op subsidiëring, moeten over een erkenning als invoegbedrijf beschikken.

§ 2. De Vlaamse regering bepaalt de procedure voor de aanvraag van de erkenning.

§ 3. De erkenning wordt verleend door de Vlaamse regering na advies van de Erkenningscommissie Invoegbedrijven. Wanneer het advies niet binnen een door de Vlaamse regering vast te stellen termijn wordt verleend, kan de Vlaamse regering een beslissing nemen. Die beslissing dient met redenen te worden omkleed.

Wanneer de Vlaamse regering afwijkt van het advies, dient zij haar beslissing met redenen te omkleeden.

§ 4. De erkenning wordt verleend voor een periode van acht jaar. Gedurende die periode verbindt het invoegbedrijf er zich toe om het oorspronkelijke aantal voltijdse equivalenten van doelgroepwerknemers te handhaven.

Artikel 7

De Vlaamse regering kan, na advies van de Erkenningscommissie Invoegbedrijven, de erkenning intrekken of schorsen voor de termijn die zij bepaalt, wanneer het bedrijf, bedoeld in artikel 3, de bepalingen van dit decreet overtreedt.

Artikel 8

§ 1. In de Sociaal Economische Raad van Vlaanderen wordt een erkenningscommissie opgericht voor de erkenning van invoegbedrijven.

De Erkenningscommissie Invoegbedrijven wordt belast met de taak de Vlaamse regering van advies te dienen omtrent de erkenning en omtrent de schorsing of intrekking van de erkenning.

§ 2. De erkenningscommissie is samengesteld uit :

1° een voorzitter ;

2° een gelijk aantal vertegenwoordigers van de representatieve werkgevers- en werknemersorganisaties ;

3° drie deskundigen van het Samenwerkingsverband Sociale Economie ;

4° een vertegenwoordiger van het Waarborgfonds ;

5° een ambtenaar van de administratie Economie van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap ;

6° een ambtenaar van de administratie Werkgelegenheid van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

De voorzitter wordt gekozen onder de leden van de Sociaal Economische Raad van Vlaanderen, afwisselend onder de vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties en van de werknemersorganisaties. Bij afwezigheid van de voorzitter neemt een ander lid van de Sociaal Economische Raad van Vlaanderen het voorzitterschap waar.

De leden van de erkenningscommissie worden door de Vlaamse regering benoemd. De regering bepaalt de nadere regelen betreffende de samenstelling en de werkwijze van de erkenningscommissie.

HOOFDSTUK IV

Subsidiëring

Artikel 9

§ 1. De erkende invoegbedrijven kunnen aanspraak maken op :

1° een tegemoetkoming in de loonkosten, per arbeidsplaats bezet door een doelgroepwerknemer, ten belope van 100 procent van het referentieloon gedurende het eerste jaar van tewerkstelling van 70 procent gedurende het tweede jaar van tewerkstelling en van 30 procent gedurende het derde jaar van tewerkstelling. Als referentieloon geldt het loon van de in de sector vigerende collectieve arbeidsovereenkomst of, bij afwezigheid hiervan, het loon van een personeelslid van de diensten van de Vlaamse regering, bezoldigd in een basisgraad ;

2° een waarborg toegekend lastens het Vlaams Waarborgfonds overeenkomstig de bepalingen vastgesteld door de Vlaamse regering.

§ 2. Wanneer de onderneming gedurende de eerste acht jaar het aantal voltijdse equivalenten van doelgroepwerknemers niet kan handhaven, wordt de, voor die arbeidsplaats uitgekeerde, tegemoetkoming in de loonkosten teruggevoerd.

Het eerste lid is niet van toepassing wanneer de onderneming het bewijs levert dat de voorwaarde inzake de handha-

ving van het aantal doelgroepwerknemers niet kan worden vervuld omwille van redenen onafhankelijk van de wil van de onderneming. De Vlaamse regering stelt, na advies van de erkenningscommissie, de nadere voorwaarden terzake vast.

§ 3. Wanneer in de periode van acht jaar een tegemoetkoming in de loonkosten voor bijkomende doelgroep tewerkstelling in een erkend invoegbedrijf wordt aangevraagd, wordt die het eerste jaar voor 70 procent gesubsidieerd en het volgende jaar voor 30 procent. Wanneer de aanvraag het eerste jaar gebeurt, ontvangt het invoegbedrijf dezelfde subsidiëring als voor de andere werknemers.

Artikel 10

§ 1. Voor de verwerving van het nodige kapitaal kan een erkend invoegbedrijf een beroep doen op het Samenwerkingsverband Sociale Economie. De daarin opgenomen fondsen engageren zich tot het verstrekken van kapitaal tegen de voorwaarden, goedgekeurd door de Vlaamse regering op voorstel van het Samenwerkingsverband Sociale Economie.

§ 2. Het Samenwerkingsverband Sociale Economie staat in voor het informeren en begeleiden van initiatieven vanaf de planning die aan het opzetten van een invoegbedrijf voorafgaat, en voor het volgen van de erkende invoegbedrijven op het vlak van management, financieel beheer en bedrijfsbeheer en op het vlak van werkgevers- en werknemersbegeleiding.

HOOFDSTUK V

Toezicht

Artikel 11

Onverminderd de rechten en plichten van de officieren van de gerechtelijke politie, oefenen de door de Vlaamse regering aangewezen ambtenaren toezicht uit op de toepassing van de bepalingen van dit decreet en van de krachtens dit decreet opgenomen uitvoeringsbesluiten.

Artikel 12

De in artikel 11 bedoelde ambtenaren mogen bij de uitvoering van hun opdracht :

1° zonder voorafgaande waarschuwing vrij binnengaan in alle instellingen, gedeelten van instellingen, lokalen of andere werkplaatsen, waar personen tewerkgesteld zijn die onder de toepassing van de bepalingen van dit decreet en van de uitvoeringsbesluiten ervan vallen, evenals in de plaatsen waar diensten worden verstrekt in uitvoering van dit decreet, woningen uitgezonderd ;

2° elk onderzoek, elke controle en enquête instellen en alle inlichtingen inwinnen die zij nodig achten om zich ervan te vergewissen dat de wettelijke en reglementaire bepalingen worden nageleefd.

Artikel 13

De, in artikel 11 bedoelde ambtenaren hebben het recht waarschuwingen te geven en voor de overtreder een termijn te bepalen om zich in orde te stellen.

Zij stellen de overtredingen vast in processen-verbaal. Afschrift daarvan wordt de overtreders, op straffe van nietigheid, toegezonden uiterlijk binnen zeven dagen na vaststelling van de overtreding.

Het proces-verbaal wordt, volgens door de Vlaamse regering vast te stellen voorschriften, overgezonden aan de Vlaamse regering die, overeenkomstig artikel 7 van dit decreet, de erkenning van de betrokken voorzieningen kan intrekken of schorsen.

HOOFDSTUK VI

Slotbepaling

Artikel 14

Dit decreet treedt in werking op 1 juli 1996.

Jef SLEECKX

Robert VOORHAMME

Carlos LISABETH
